

บทพินิจหนังสือ (Book Review)

ทำในสิ่งที่คุณเป็น: ค้นพบอาชีพที่สมบูรณ์แบบสำหรับคุณ
ผ่านความลับของบุคลิกภาพของคุณ

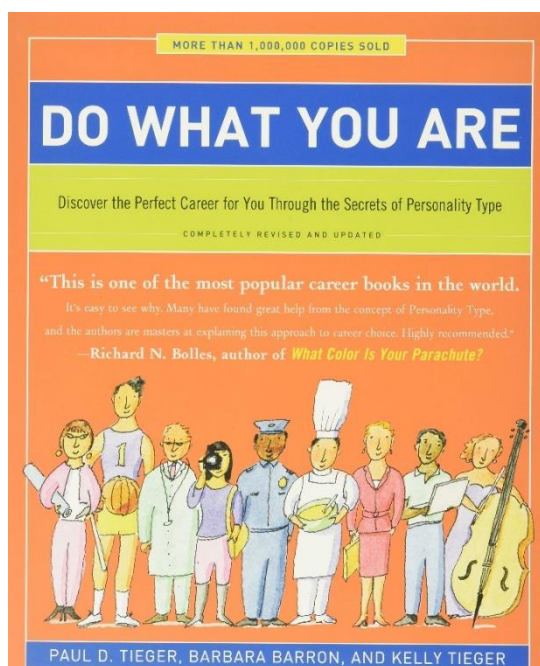
Do What You Are: Discover the Perfect Career for You
Through the Secrets of Personality Type

จิตตินันท์ บุญสถิรกุล

ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Jittinun Boonsathirakul

Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Kasetsart University

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างพลิกผัน (Disruptive technology) ส่งผลให้นวัตกรรมใหม่เข้ามาแทนมาตรฐานเทคโนโลยีเดิม ทำให้อุตสาหกรรมเดิมต้องดิ้นรนต่อสู้ อีกทั้งยังมีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 ส่งผลให้เศรษฐกิจทั่วโลกเกิดการชะลอตัว บริษัทจำนวนมากต้องปิดตัวลง ส่งผลให้ความต้องการของตลาดแรงงานมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้บุคคลต้องดิ้นรนเพื่อการอยู่รอด ยิ่งไปกว่านั้นมีการประชุม

World Economic Forum(WEF) ปี ค.ศ. 2020 เกี่ยวกับประเด็นด้านอาชีพการงานในอนาคต โดยในที่ประชุมมีความกังวลถึงความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่แรงงานไทยเทคโนโลยีที่เข้ามาแทนที่มนุษย์ ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตและการทำงานต้องมีการเปลี่ยนแปลงไป ทางองค์กร WEF จึงได้มีการสำรวจความต้องการของประเทศต่าง ๆ ว่าต้องการอาชีพอะไรมากที่สุด ยกตัวอย่างในสหรัฐอเมริกาต้องการอาชีพเกี่ยวกับนักการตลาดออนไลน์ นักวิเคราะห์ข้อมูล มากขึ้น และบางอาชีพที่มีแนวโน้มต้องการน้อยลง เช่น พนักงานบัญชี พนักงานฝ่ายบุคคล รวมไปถึงทักษะทางอาชีพที่มีความต้องการมากที่สุด เช่น การรับมือความเครียดและความยืดหยุ่น การคิดวิเคราะห์และความคิดเชิงนวัตกรรม (World Economic Forum, 2020) ดังนั้น บุคคลจึงควรเข้าใจตัวเองให้ตรงตามความเป็นจริงมากขึ้น เช่น ความสนใจ ทักษะ หรือบุคลิกภาพ เข้าใจตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ตนเองสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้เหมาะสม สอดคล้องกับตนเองมากที่สุด เพื่อความอยู่รอดได้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว

หนังสือ “ทำในสิ่งที่คุณเป็น: ค้นพบอาชีพที่สมบูรณ์แบบสำหรับคุณผ่านความลับของบุคลิกภาพของคุณ” (Do What You Are: Discover the Perfect Career for You Through the Secrets of Personality Type) แต่งโดย

Paul D. Tieger, Barbara barron และ Kelly Tieger เมื่อปี ค.ศ. 1992 หนังสือเล่มนี้มีผู้เขียนหลักคือ Paul D. Tieger ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพและด้านบุคลิกภาพที่ได้รับการยอมรับในระดับโลก อีกทั้งยังเป็นผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยความสะดวกคนแรกของศูนย์พัฒนาบุคลิกภาพที่นิวอิงแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกาโดยศูนย์นี้ได้ฝึกฝนผู้จัดการผู้นำ ฝ่ายบุคคลมีอาชีพ ที่ปรึกษาทางด้านอาชีพ และ นักการศึกษาหลายพันคน รวมไปถึงการที่หนังสือเล่มนี้ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ค.ศ.1992 และยังคงมียอดขายมากกว่า 1 ล้านเล่ม และ ยังขายได้อยู่เรื่อย ๆ ซึ่งเป็นยอดขายที่สูงมาก แสดงให้เห็นว่าแนวความคิดในการเข้าใจบุคลิกภาพของตนเองเพื่อค้นหาอาชีพที่เหมาะสม เพื่อให้บุคคลเกิดความพึงพอใจและความสุขมากขึ้นเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะปัญหาในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการแทรกแซงของเทคโนโลยี การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 การเข้ามาของแรงงานอัตโนมัติ ทำให้โลกใบนี้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาชีพต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายบุคคลจึงมีเวลาจำกัดในการค้นหาตนเองจากการประเมินสถานการณ์อนาคต พบว่าร้อยละ 65 ของนักเรียนระดับมัธยมในวันนี้อาจจะลงเอยด้วยการทำงานที่ตอนนี้นักเรียนยังไม่มีใครสร้างมันขึ้นมาด้วยซ้ำ และก็มีหลักฐานให้เห็นกันชัดเจนว่าสถานการณ์แบบนี้ได้เกิดขึ้นแล้ว นั่นคือสิบอันดับงานที่ดีที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2010 ล้วนเป็นงานที่ยังไม่เกิดเลยในปี ค.ศ.2004 และนวัตกรรมก็เริ่มก้าวกระโดดนับจากนั้นเป็นต้นมา (Ringwald, 2015) ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นนักเรียนหรือคนทั่วไปก็มีความจำเป็นที่จะต้องค้นพบและเข้าใจตนเองอย่างรวดเร็ว เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเครื่องมือมาตรฐานที่สามารถนำมาใช้ค้นหาตนเองที่นิยมมากที่สุดก็คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ Myers-Briggs Type Indicator (MBTI) (สามารถทำแบบทดสอบได้ที่ <https://www.16personalities.com/th>)

แก่นหลักซึ่งเป็นส่วนแรกของหนังสือเล่มนี้จะเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับวิธีการหางานที่พึงพอใจ โดยการทำความรู้จำกับตัวเอง ซึ่งแนวคิดบุคลิกภาพหลักของหนังสือเล่มนี้ได้ใช้แนวคิดของ Isabel Briggs Myers และ

Kathrine Cook Briggs สองแม่ลูกที่พัฒนาแบบวัดบุคลิกภาพ MBTI โดยพัฒนามาจากแนวคิดบุคลิกภาพของนักจิตวิเคราะห์ชาวสวิส Carl Jung ซึ่งเขาได้เฝ้าสังเกตพฤติกรรมของมนุษย์จำนวนมากและพบว่าพฤติกรรมไม่ได้เป็นลักษณะเฉพาะของคนใดคนหนึ่งแต่หลาย ๆ คนสามารถมีรูปแบบของพฤติกรรมที่เหมือนหรือคล้าย ๆ กันได้ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวจะมีความเป็นระบบระเบียบ มีความคงเส้นคงวา อีกทั้งรูปแบบพฤติกรรมที่ทำให้คนแตกต่างกันก็คือรูปแบบที่ผู้คนมักแสดงออกมาบ่อย ๆ ซึ่งจะสะท้อนทัศนคติของบุคคลที่มีต่อโลก ได้แก่ การมีลักษณะของคนที่เปิดเผย (Extrovert เขียนย่อ E) กับการมีลักษณะของคนแบบเก็บตัว (Introvert เขียนย่อ I) อย่างไรก็ตาม Myers มีความเห็นว่า ไม่มีมนุษย์คนใดที่จะมีคุณลักษณะแบบใดแบบหนึ่งล้วน ๆ เพียงอย่างเดียว แต่ละคนจะสมดุลของบุคลิกภาพระหว่างแบบเปิดเผย (Extrovert) กับแบบเก็บตัว (Introvert) ที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ Carl Jung ยังได้เสนอตัวแปรทางจิตวิทยาที่มีผลต่อบุคลิกภาพที่แบ่งเป็น 2 มิติ โดยมิติแรกคือ การรับรู้ (Perception Dimensional หรือ P) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรที่เกี่ยวกับวิธีการรับรู้ข้อมูลของมนุษย์ 2 วิธีซึ่งอยู่ปลายขั้วคนละด้านของแกนต่อเนื่องกันได้แก่วิธีการรู้ด้วยประสาทสัมผัส (Sensing หรือ S) ซึ่งต้องอาศัยประสาททั้ง 5 ทางกายกับวิธีการรู้ด้วยการหยั่งรู้ (Intuition หรือ N) ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ในอดีต ส่วนมิติที่สอง คือการวินิจฉัยตัดสิน (Judgment dimension หรือ J) ซึ่งเป็นการลงความเห็นหรือตีความข้อมูลที่รับรู้จากมิติแรก มิตินี้ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว อยู่ปลายขั้วสุดของแกนต่อเนื่องกัน ได้แก่วิธีการคิด (Thinking หรือ T) ซึ่งต้องใช้หลักเหตุผลและการวิเคราะห์ กับวิธีการใช้ความรู้สึก (Feeling หรือ F) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึกส่วนตัวเป็นหลัก จึงมักเกี่ยวกับอารมณ์ส่วนบุคคลด้วย

ตัวแปรทั้งหมดที่กล่าวมาจึงสามารถนำมาผสมผสานแบบเมทริกซ์ จนเกิดเป็นแบบของบุคลิกภาพ

หลักขึ้น 4 แบบ และนำตัวแปรทั้ง 8 ตัวดังกล่าวมาแล้ว
ตอนต้นมาจัดเป็นชุด ๆ ละ 4 ตัวแปร ทำให้ได้แบบของ
บุคลิกภาพขึ้นอีก 16 แบบ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 16 แบบ

ISTJ	ISTJ	INFJ	INTJ
ISTP	ISFP	INFP	INTP
ESTP	ESFP	ENFP	ENTP
ESTJ	ESFJ	ENFJ	ENTJ

ที่มา: Tieger, Barron and Tieger (2014)

ในส่วนที่สองของหนังสือจะพาผู้อ่านไปทำความ
รู้จักกับบุคลิกภาพ เพราะว่าบุคลิกภาพจะเป็นกุญแจ
สำคัญที่ทำให้บุคคลมีความพึงพอใจในอาชีพ โดยสามารถ
สังเกตจากเพื่อนร่วมงานที่ทำงานในลักษณะเดียวกันแต่
กลับมีรอยยิ้มที่สบายใจและมีความสุขกับสิ่งที่ทำ แม้จะ
ได้รับสิ่งจูงใจเพียงเล็กน้อย เพราะเขาทำงานที่เหมาะสม
กับบุคลิกภาพของเขา ประเภทบุคลิกภาพสามารถช่วยนำ
ทางบุคคลเข้าสู่การทำงานที่สนุกสนานและพึงพอใจได้
มนุษย์เรามีบุคลิกภาพและความชอบที่แตกต่างกัน แม้แต่
ฝาแฝดที่มีลักษณะเหมือนกันก็มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน
ดังนั้นการเข้าใจความซับซ้อนของบุคลิกภาพจะทำให้
บุคคลมีความสุขและประสบความสำเร็จในการทำงาน
ผู้เขียนซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านบุคลิกภาพ และเป็นที่
ปรึกษาทางด้านอาชีพได้ถอดรหัสแต่ละบุคลิกภาพเพื่อทำ
ให้อ่านได้เข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดบุคลิกภาพที่ละ
บุคลิกภาพ ว่ามีลักษณะการคิด การสื่อสาร วิธีการแก้ไข
ปัญหาและการทำงานอย่างไรบ้างเพื่อให้อ่านเข้าใจ
เกี่ยวกับบุคลิกภาพให้มากที่สุด และมีแนวทางในการ
พัฒนาตนเองเพื่อให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง

ในส่วนที่สามซึ่งเป็นส่วนสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้
เป็นส่วนที่ทำให้หนังสือเล่มนี้ได้รับความนิยมอย่างล้น
หลาม เนื่องจากผู้เขียนนำเสนอทั้ง 16 บุคลิกภาพ โดย
แบ่งออกเป็นบทละหนึ่งบุคลิกภาพ ซึ่งแต่ละบทจะ
นำเสนอเรื่องราวของบุคคลต่าง ๆ มากมายเป็น
กรณีศึกษา ให้อ่านได้เรียนรู้บุคคลที่มีลักษณะเหมือนกับ

ตนเอง ผู้เขียนเริ่มต้นส่วนที่สามด้วยการเกริ่นว่า “หนทาง
แห่งการเรียนรู้ที่ดีที่สุด คือการเรียนรู้ผ่านความผิดพลาด
ของตนเอง” แต่หนทางแห่งการเรียนรู้ที่ตรงลงมา คือ
การเรียนรู้ผ่านความผิดพลาดและความสำเร็จของผู้อื่น
โดยเฉพาะผู้ที่มีความเหมือนกับเรา” ความเหมือนในที่นี้
คือบุคลิกภาพตามแนวคิด MBTI และเนื่องจาก Paul D.
Tieger ผู้เขียนหลักเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา
ด้านอาชีพ ที่มีประสบการณ์ยาวนาน ทำให้พบเจอกับ
กรณีศึกษามากมายซึ่งกรณีศึกษาที่ยกขึ้นมามีความ
แตกต่างทั้งด้านอาชีพ รายได้ อายุ และภูมิหลัง แต่สิ่งที่
เหมือนกันคือพวกเขามีความพึงพอใจในอาชีพการงาน
ของตนเอง บางคนอาจใช้เวลาหลายปี และหลายงาน
บางคนอาจมีการวางแผนเส้นทางอย่างรอบคอบ และ
ตรงไปตรงมา ผู้เขียนยังวิเคราะห์เพื่อช่วยให้ผู้อ่านได้เห็น
ว่างานของแต่ละกรณีศึกษาทำให้พวกเขาถึงจุดแข็งตาม
ธรรมชาติออกมาได้อย่างไร และทำให้พวกเขาพึงพอใจ
ได้อย่างไรบ้าง ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาจะช่วยให้ผู้อ่านค้นพบ
ว่าอะไรคือความต้องการเพื่อที่จะค้นหางานที่พึงพอใจ
โดยในแต่ละบทจะมีกรณีศึกษาหลายคน ผู้เขียนจะบอก
เล่าถึงลักษณะนิสัย ลักษณะงาน วิธีการทำงาน และ
ผู้เขียนยังอธิบายอีกว่าทำไมอาชีพนี้ถึงเหมาะกับ
กรณีศึกษาแต่ละคน เมื่อจบเรื่องราวของกรณีศึกษาแล้ว
ผู้เขียนยังนำเสนออีกว่าอะไรที่ทำให้บุคคลแต่ละ
บุคลิกภาพมีความพึงพอใจและได้แบ่งอาชีพจำนวนมากที่
เหมาะสมกับบุคลิกภาพออกเป็นหมวดหมู่ เช่น ศาสนา
สร้างสรรค์ ด้านสุขภาพ/บริการสังคม ธุรกิจ และ
เทคโนโลยี และสุดท้ายผู้เขียนยังมีข้อแนะนำที่มีค่าหลาย
อย่างปิดท้ายในแต่ละบทสำหรับแต่ละบุคลิกภาพ เช่น
“ถ้าคุณยังไม่ได้ทำงานที่คุณรัก ให้คุณรักสิ่งที่คุณมี งาน
ส่วนใหญ่จะมีวิธีการทำงานที่ยืดหยุ่น เราสามารถ
ออกแบบงานที่เหมาะสมกับความต้องการของตนเองมาก
ขึ้น อีกทั้งยังบอกลักษณะงานทำงานของแต่ละ
บุคลิกภาพ” เพื่อให้อ่านสามารถพิจารณาได้ว่าลักษณะ
บุคลิกภาพของตนเองเหมาะสมกับงานและวิธีการทำงาน
แบบไหน เนื่องจากโดยทั่วไปเวลาที่ทำแบบทดสอบ
บุคลิกภาพ MBTI จะมีรายชื่ออาชีพที่มีความเหมาะสมมา

ให้เลือก แต่หนังสือเล่มนี้นอกจากนำเสนองานต่าง ๆ โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่อย่างทีกล่าวนำข้างต้นแล้ว ยังมีการอธิบายถึงลักษณะความคิด ลักษณะการทำงานอีกด้วย สุดท้ายของแต่บทผู้เขียนยังทิ้งท้ายด้วยเคล็ดลับสำคัญของแต่ละบุคลิกภาพ เช่น “บุคลิกภาพแบบ INFP จะต้องเรียนรู้ด้วยว่าจะพัฒนาความคาดหวังที่อยู่บนพื้นฐานความจริง ประนีประนอมต่อคุณค่าของตนเอง และไม่นำเอาเรื่องราวต่าง ๆ มาเป็นเรื่องส่วนตัวเสียหมด”

แม้ว่าในส่วนที่สามของหนังสือเล่มนี้ จะนำเสนอแต่ละบทเป็นบุคลิกภาพ แต่ผู้อ่านไม่ควรอ่านเพียงแค่บุคลิกภาพที่สอดคล้องกับตนเองเพียงอย่างเดียว เนื่องจากแต่ละบทจะมีเรื่องราวชีวิต ลักษณะการทำงาน การคิดของกรณีศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจผู้อื่นมากยิ่งขึ้น และสามารถปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเข้าใจ อีกทั้งหากมีผู้อ่านที่มีอาชีพให้คำปรึกษา แนะนำ ฝายบุคคล หรืออาชีพ/ตำแหน่งที่มีความจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องคนมาก ๆ หนังสือเล่มนี้สามารถเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างมาก อย่างไรก็ตามแม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นหนังสือที่ครบครันอย่างมาก แต่ก็ยังเป็นลักษณะในการทำงานแบบวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งมีลักษณะการทำงานหรือมีวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกับประเทศในแถบตะวันออก (Foster & Minkes, 1999) ดังนั้นหากจะเอาวิธีการทำงาน หรือเรื่องราวประสบการณ์ของแต่ละกรณีศึกษาไปปรับใช้จำเป็นต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เปรียบเทียบกับรูปแบบการทำงานในประเทศไทย ซึ่งหากมีบางบริบทที่สอดคล้องก็สามารถนำไปใช้ได้เลย แต่บางบริบทอาจมีข้อแตกต่างอยู่มากจำเป็นต้องปรับปรุงและพิจารณาก่อนจะนำไปใช้ อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าสิ่งนี้จะเป็นข้อด้อยของหนังสือเล่มนี้ เพราะในบางบริบทถึงแม้จะเป็นวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอาจจะเป็นประสบการณ์ที่ทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย

เพื่อขยายประสบการณ์ให้กว้างมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการทำงานและการเรียนรู้เรื่องราวของคน ดังนั้นหนังสือ“ทำในสิ่งที่คุณเป็น”เล่มนี้จึงเป็นแหล่งเก็บเกี่ยวประสบการณ์ชั้นดีเพื่อเรียนรู้และพัฒนาขยายความเข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง ลักษณะงาน และการเข้าใจผู้อื่น ซึ่งจะทำให้บุคคลสามารถตัดสินใจเลือกงานที่ตนเองพึงพอใจ และได้ทำงานที่เหมาะสมนั้นได้อย่างมีความสุขในแต่ละวัน

Reference

- Foster, M., & Minkes, A. (1999). East and West: Business Culture as Divergence and Convergence. *Journal of General Management*. 25(1), 60-71.
- Ringwald, A. (2015). *3 ways to fix our broken training system*. Retrieved from <https://www.weforum.org/agenda/2015/01/three-ways-to-fix-our-broken-training-system>.
- Tieger, P., Barron, B. & Tieger, K. (2014). *Do What You Are: Discover the Perfect Career for You Through the Secrets of Personality Type*. (5th ed). NY: Little, Brown and Company.
- World Economic Forum. (2020). *The Future of Jobs Report 2020*. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf.